

**Організація наукових медичних досліджень
«Salutem»**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ
РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МЕДИЧНИХ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАУК»**

11–12 лютого 2022 р.

Дніпро
2022

УДК 61«313»(063)

П27

П27 **Перспективні напрями розвитку сучасних медичних та фармацевтичних наук:** збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 11–12 лютого 2022 р.). – Дніпро : Організація наукових медичних досліджень «Salutem», 2022. – 84 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції **«Перспективні напрями розвитку сучасних медичних та фармацевтичних наук»**. Розглядаються загальні проблеми клінічної та профілактичної медицини, питання фармацевтичної науки та інше.

Призначений для науковців, практиків, викладачів, аспірантів і студентів медичної, фармацевтичної та ветеринарної спеціальностей, а також для широкого кола читачів.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 61«313»(063)

© Організація наукових медичних досліджень «Salutem», 2022

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ТЕОРЕТИЧНА МЕДИЦИНА: СУЧАСНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ

ДИНАМІКА ЗМІН ВАГОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЩУРІВ
З МОДЕЛЛЮ АЛІМЕНТАРНОГО ОЖИРІННЯ
ДО І ПІСЛЯ РИТМІЧНОГО ОХОЛОДЖЕННЯ,
ВВЕДЕННЯ ЯДРОВІСНИХ КЛІТИН КОРДОВОЇ КРОВІ
ТА ЇХ ПОЄДНАННЯ

Бондаренко О. О., Бабійчук В. Г., Бабійчук Г. О., Мамонтов В. В. 6

ВИДАТНИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ АНАТОМ ТА ЛІКАР
ТОМАС ВІЛЛІС

Дзевульська І. В., Маліков О. В. 13

СУЧАСНЕ ТА МАЙБУТНЄ СТОМАТОЛОГІЇ
КРИЗЬ ПРИЗМУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
ТА ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ЗУБНИХ ТЕХНІКІВ

Лясота А. С., Гнілицька Г. В., Горб О. М. 16

ХРОНІЧНИЙ ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТРЕС
ЯК ФАКТОР РИЗИКУ
РОЗВИТКУ ПСИХОСОМАТИЧНИХ РОЗЛАДІВ

Штикер А. С., Сафаргаліна-Корнілова Н. А. 21

НАПРЯМ 2. КЛІНІЧНА МЕДИЦИНА: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ РІВНІВ ПРОДУКЦІЇ ЦИТОКІНІВ
У МЕХАНІЗМАХ РЕГУЛЯЦІЇ ЗАПАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ
У ХВОРИХ НА НЕГОСПІТАЛЬНУ ПНЕВМОНІЮ

Березняков В. І. 24

КЛЩЕПОДІБНИЙ (СКРУЧЕНИЙ) НІГОТЬ
ТА ШАТРОПОДІБНА ДЕФОРМАЦІЯ
В КОНТЕКСТІ МІКОТИЧНО-АСОЦІЙОВАНОГО ПРОЦЕСУ:
АСПЕКТИ КОМПЛЕКСНОГО ХІРУРГІЧНОГО ЛІКУВАННЯ

**Вергун А. Р., Вергун О. М., Паращук Б. М., Мацях Ю. М.,
Макагонов І. О., Мощинська О. М., Литвинчук М. М., Марко О. Г. 26**

ВИДАТНИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ АНАТОМ ТА ЛІКАР ТОМАС ВІЛЛІС

ДЗЕВУЛЬСЬКА І. В.

*доктор медичних наук, професор,
завідувач кафедри описової та клінічної анатомії*

МАЛІКОВ О. В.

*кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри описової та клінічної анатомії
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця
м. Київ, Україна*

Томас Вілліс (*Thomas Willis*, в латинській транскрипції – *Willisius*) народився 27 січня 1621 року в Грейт Бедвіні в Уїлтширі, був сином фермера. У 1636 році він вступив до Оксфордського університету та в 1639 році закінчив його із ступенем бакалавра мистецтв, а у 1642 році став магістром мистецтв. В 1646 році він закінчив медичний факультет, отримав ступінь бакалавра медицини і почав займатися медичною практикою. Разом з тим багато часу присвячував науковим дослідженням, передусім анатомії. У 1660 році йому була запропонована кафедра природничих наук в Оксфорді.

Вілліс був дуже працювитою людиною, і оксфордський період був доволі плідним для його наукових занять. Тут він виконав головну працю свого життя – «Анатомія мозку» (*Cerebri Anatome*), видану в 1664 році. Цей капітальний трактат заснований на його власних анатомічних дослідженнях і на той час давав найбільш повне і точне уявлення щодо будови головного мозку та черепних нервів. В «Анатомії мозку» Вілліс описав систему артеріальних анастомозів,

що розташована на основі головного мозку і відома сьогодні як артеріальне коло великого мозку (Віллізія). Там же він класифікував черепні нерви і вперше описав XI пару нервів – *nervus accessorius Willisii*. Однак не лише через це «Анатомія мозку» займає особливо шанобливе місце в англійській медичній літературі. При її написанні Вілліс скористався допомогою ще двох своїх видатних сучасників. Одним з них був талановитий художник Кристофер Рен, який збагатив книгу Вілліса чудовими ілюстраціями.

Другим співробітником Вілліса по написанню «Анатомії мозку» був Річард Лоуер, видатний анатом та фізіолог. Він був першим хто з повним успіхом у 1665 році виконав переливання крові від однієї собаки до іншої, а через 2 роки після цього перелив кров людині від вівці. Як анатом він відомий своїм «Трактатом про серце» – *“Tractatus de corde”*. Це класичний твір, що містить найбільш точне для свого часу описання анатомії серця.

Під час проживання у Оксфорді, Вілліс був членом групи передових освічених людей, які об'єднались у «Філософський клуб» для обговорення наукових питань. Цей клуб був попередником Британської королівської спілки, заснованої у 1662 році, що відіграла доволі значну роль у розвитку науки у Великобританії. Вілліс був одним з членів-засновників цієї спілки.

У 1666 році вже будучи відомим лікарем та вченим, Вілліс переїхав до Лондона. Тут в нього була не менш широка медична практика, ніж у Оксфорді. Як справжній вчений він уважно спостерігав своїх пацієнтів, помічав невідомі медицині факти й явища, оприлюднював свої спостереження. Твори Вілліса були яскраві і точні, що їх відрізняло від робіт багатьох інших авторів того часу.

Вілліс систематизував факти нервово-м'язової фізіології й анатомії, сформулював думку про те, що мимовільні дії визначаються нижчими відділами центральної нервової системи, а не вищими. Таким чином, він висунув уявлення про вищі та нижчі відділи центральної нервової системи. Особливо багато уваги він приділяв вивченню функцій мозочка.

У своїх творах Вілліс висловлював думку про те, що різні органи виділяють у кров активні речовини, які впливають на хімічні процеси в організмі; пояснював явища статевого

дозрівання дією речовин, що надходять у кровоносне русло із статевих органів. Його можна вважати одним із засновників вчення про внутрішню секрецію. Він вивчав діабет і першим виявив присутність цукру в сечі діабетиків, у 1674 році встановив різницю між цукровим і нецукровим сечовиснаженням. Цукровий діабет на той час отримав назву «хвороба Вілліса».

Вілліс першим описав кардіоспазм; його ім'ям названий симптом гіперемії паралізованої частини обличчя при периферичному паралічі лицевого нерва, та симптом, якому він дав назву «паракузіс». Симптом цей полягає у тому, що при глухоті на тлі отосклерозу хворі краще розрізняють потрібні звуки на фоні зайвих шумів.

Зрештою, Вілліс цікавився психічними захворюваннями і залишив детальні описання своїх спостережень хворих на шизофренію.

Помер Вілліс 11 листопада 1675 року й похований у Вестмінстерському абатстві.

Факти його біографії свідчать про чималий внесок, зроблений Віллісом у розвиток анатомії, фізіології та клінічної медицини.

Використана література:

1. Cole F. J. A history of comparative anatomy. London, 1944.
2. Hughes J. T. Thomas Willis (1621–1675): His Life and Work. London : Royal Society of Medicine, 1991.
3. Mettler C. C. History of medicine. Philadelphia – Toronto, 1947.
4. Meyer A., Hierons R. Observations on the Circle of Willis. *Med. Hist.* 1962. № 6. P. 119–130.
5. M. Simonazzi, Thomas Willis e il sistema nervoso, in Id., La malattia inglese. La melanconia nella tradizione filosofica e medica dell'Inghilterra moderna. Bologna, Il Mulino, 2004. P. 185–252.

СУЧАСНЕ ТА МАЙБУТНЄ СТОМАТОЛОГІЇ КРИЗЬ ПРИЗМУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ЗУБНИХ ТЕХНІКІВ

ЛЯСОТА А. С.

*викладач вищої кваліфікаційної категорії,
лікар-стоматолог*

ГНІЛИЦЬКА Г. В.

*викладач першої кваліфікаційної категорії
зуботехнічних дисциплін*

ГОРЬ О. М.

викладач зуботехнічних дисциплін

КЗ «Кам'янський фаховий медичний коледж»

Дніпропетровської обласної ради»

м. Кам'янське, Дніпропетровська область, Україна

Стоматологія залишається однією з найбільш актуальних та затребуваних галузей медицини. Від здоров'я зубів, тобто від стоматологічного здоров'я, у значній мірі залежить здоров'я людини у цілому. За останнє десятиліття у стоматології відбувся відчутний прогрес завдяки накопиченню нових знань про захворювання зубів та розвитку інноваційних технологій лікування та відновлення (протезування) зубів. Варто лише на мить озирнутися в недалеке минуле, щоб зрозуміти наскільки стрімко розвивається стоматологія, як хірургічна та ортопедична, так і естетична.

Стоматологія як наука складається з багатьох напрямів: підготовка до лікування; анестезія; діагностика; планування; лікування кореневих каналів, пульпитів, переодонтитів, карієсу; дентальна імплантологія; ортодонтія; видалення зубів; ортопедія і протезування та інше.

З огляду наукової та професійної літератури можна відмітити кілька тенденцій розвитку стоматології у майбутньому. Суттєво зменшиться кількість складних випадків та ускладнень після стоматологічного лікування. Діагностика, лікування та протезування стане більш простим та зручним для стоматологів та зубних техніків та комфортним і безпечним для пацієнтів.